

Briuselis, 2026 m. balandžio 10 d.
(OR. en, de, hr, hu, sk, sl)

7616/26
ADD 1

Tarpinstitucinė byla:
2023/0226 (COD)

CODEC 511
AGRI 205
AGRILEG 62
ENV 268

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinųjų atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl tam tikrais naujais genomikos metodais gautų augalų ir jų produktų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/625, projektas (pirmasis svarstymas) – Per pirmąjį svarstymą priimanamos Tarybos pozicijos ir Tarybos motyvų pareiškimo priėmimas = Pareiškimai

Kroatija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti toliau išdėstytą pareiškimą

Kroatijos Respublika pakartoja savo poziciją, kad pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tam tikrais naujais genomikos metodais gautų augalų ir iš jų gaminamo maisto bei pašarų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/625, turėtų būti tinkamai įvertintas trimis pagrindiniais aspektais: žemės ūkio, aplinkos ir sveikatos. Be to, būtina atsižvelgti į visuomenės nuomonę ir užtikrinti tinkamą vartotojų apsaugą ir jų teisę į pasirinkimo laisvę.

Kroatijos Respublika remia sprendimų priėmimo procesą, grindžiamą mokslo žiniomis ir potencialios naudos vertinimu. Taip pat būtina užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos, gyvūnų sveikatos ir aplinkos apsaugą, kartu apsaugant tvarų žemės ūkį ir maisto gamybą.

Kroatijos Respublika norėtų pabrėžti šiuos fundamentalius susirūpinimą keliančius klausimus, kuriuos ji kėlė ir vykstant deryboms dėl teksto:

1. Laikantis subsidiarumo principo, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nuspręsti apriboti arba uždrausti NGM gautų augalų auginimą savo teritorijoje.
2. Vartotojų apsaugos, ženklinimo ir visų NGM gautų produktų atsekamumo atžvilgiu nėra tinkamai užtikrintas atsargumo principo laikymasis.
3. Nenustatyta jokių priemonių, kuriomis būtų užkertamas kelias galimam aplinkos užteršimui NGM gautais augalais, ir jokių kompensavimo mechanizmų tais atvejais, kai padaroma žala, visų pirma susijusi su ekologiška gamyba.

Todėl Kroatijos Respublika negali pritarti Reglamento dėl tam tikrais naujais genomikos metodais gautų augalų ir iš jų gaminamo maisto bei pašarų priėmimui, nes nebuvo tinkamai atsižvelgta į šiuos elementus.

Vengrija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti toliau išdėstyta pareiškimą

Vengrija mano, kad svarbu žemės ūkyje užtikrinti inovacijas, įskaitant naujų technologijų, kurios gali padėti įveikti pagrindinius iššūkius, pavyzdžiui, klimato kaitos, apsirūpinimo maistu saugumo ir tvarumo, naudojimą. Kalbant apie naujus genomikos metodus, pripažįstame, kad reikia nustatyti aiškia, skaidrią ir patikimą teisinę sistemą, kuria būtų užtikrinta, kad naudojant šiais naujais metodais gautus organizmus nekiltų rizika aplinkai, žmonių ir gyvūnų sveikatai ir būtų tinkamai atsižvelgiama tiek į vartotojų, tiek į gamintojų interesus.

Pastaruosius trejus metus vykusių diskusijų dėl projekto metu Vengrija laikėsi nuomonės, kad projektas turi konceptualių trūkumų, nes NGM gauti augalai skirstomi į 1 ir 2 kategorijas tik molekulinio pagrindu pagal modifikacijų rūšį, mastą ir skaičių, bet neatsižvelgiama į naujai sukurtus augalo požymius ir (arba) galimą jų riziką. Vengrija visuomet teigė, kad projektas jai kelia susirūpinimą, ir nuosekliai ragino į pasiūlymą dėl reglamento įtraukti šiuos pagrindinius elementus:

- atsižvelgti į atsargumo principą ir taikyti individualaus kiekvieno atvejo vertinimo požiūrį, užtikrinant, kad prieš pateikimą rinkai būtų atliktas visų NGM gautų augalų mokslinis rizikos vertinimas;
- nustatyti privalomą visų NGM gautų produktų ženklimą siekiant užtikrinti atsekamumą ir garantuoti vartotojų teisę priimti informacija pagrįstus sprendimus;
- užtikrinti atitiktį Vengrijos įsipareigojimams pagal tarptautines sutartis;
- atsižvelgti į subsidiarumo principą, užtikrinant valstybių narių pasirinkimo laisvę visų NGM gautų augalų atžvilgiu.

Kadangi galutiniame projekto tekste nėra tinkamai sprendžiami mūsų iškelti susirūpinimą keliantys klausimai, Vengrija negali pritarti jo priėmimui.

Austrija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti toliau išdėstyta pareiškimą

Iš esmės Austrija pripažįsta galimą naujų genomikos metodų (NGM) potencialą. Tačiau tie metodai yra susiję ir su galima rizika.

Austrija palankiai vertina tai, kad vis dar yra galimybė atsisakyti auginti 2 kategorijos NGM gautus augalus. Tačiau galutiniame tekste neatsižvelgta į Austrijos daug kartų pareikštus pagrindinius susirūpinimą keliančius klausimus. Tie susirūpinimą keliantys klausimai išdėstyti toliau.

- Austrijos nuomone, tai, kad neatliekamas 1 kategorijos NGM gautų augalų ir produktų rizikos vertinimas, prieštarauja tiek atsargumo principui, tiek Kartagenos protokolui.
- Be to, Austrija laikosi nuomonės, kad vartotojai turi teisę į informaciją ir pasirinkimo laisvę. Tai, kad nenustatyti 1 kategorijos NGM gautų augalų produktų ženklinimo reikalavimai (išskyrus augalų dauginamąją medžiagą), labai apriboja pasirinkimo laisvę, todėl laikomės nuomonės, kad tai nepriimtina.
- Austrija labai palankiai vertina siūlomą draudimą NGM gautus augalus ir jų produktus naudoti ekologiniam ūkininkavimui. Tačiau dėl to kyla klausimas, kaip tą draudimą galima įgyvendinti, nesudarant didelių papildomų išlaidų subjektams žemės ūkio sektoriuje, jeigu 1 kategorijos NGM gautų augalų produktai, įskaitant pašarus, yra neženklinami.
- Galimybė patentuoti NGM gautus augalus kelia susirūpinimą, nes tai gali daryti neigiamą poveikį mažosioms ir vidutinėms selekcijos įmonėms ir gali jas išstumti iš rinkos. Austrijos nuomone, į galutinį tekstą įtrauktose nuostatose dėl skaidrumo, susijusiose su patentais, nei atsižvelgiama į esminius dėl šio aspekto susirūpinimą keliančius klausimus, nei suteikiama teisinio aiškumo.
- Austrija yra įsitikinusi, kad I priede išdėstyti analogiškumo kriterijai nėra moksliskai pagrįsti. Nepaisant to, kad ne kartą buvo pareikštas susirūpinimas, iki šiol nebuvo pateikta mokslinio pagrindimo, kodėl šie kriterijai turėtų būti lygiaverčiai tradicinei selekcijai. Austrija taip pat norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad I priedas iš esmės nukrypsta nuo Tarybos derybų įgaliojimų, kiek tai susiję su analogiškumo kriterijais, visų pirma dėl to, kad intronų ir reguliacinių sekų genetinės modifikacijos netaikoma nustatyta viršutinė riba. Austrijos nuomone, prieš galutinį balsavimą dėl teksto šiuo klausimu reikėjo surengti papildomas diskusijas.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Austrija negali pritarti reglamento priėmimui.

Slovėnija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti toliau išdėstyta pareiškimą

Slovėnija laikosi nuomonės, kad susitarime dėl pasiūlymo dėl reglamento dėl tam tikrais naujais genomikos metodais gautų augalų ir iš jų gaminamo maisto bei pašarų tinkamai neatsižvelgiama į daugelį svarbių klausimų, visų pirma dėl rizikos vertinimo, ženklinimo, atsekamumo, analizės metodų prieinamumo ir valstybių narių savarankiškumo priimant sprendimus ir dėl gamybos sąlygų.

Slovėnija pabrėžia, jog dėl to, kad šiuo metu trūksta kontrolės priemonių ir egzistuoja nenumatytų genetinių modifikacijų galimybė, siekiant užkirsti kelią galimam neigiamam poveikiui žmogaus ar gyvūnų sveikatai, aplinkai ar žemės ūkio gamybai, reikia taikyti atsargumo principą ir atlikti išsamią rizikos analizę.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Slovėnija negali pritarti susitarimui bei negali pritarti siūlomam reglamentui dabartine jo forma ir norėtų pabrėžti, kad inovacijos turi būti diegiamos atsakingai, remiantis patikimais moksliniais įrodymais ir tokiu būdu, kad būtų apsaugota aplinka ir užtikrinta pasirinkimo galimybė.

Slovakija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti toliau išdėstyta pareiškimą

Palankiai vertiname pažangą, padarytą rengiant šį reglamentą, tačiau dėl to, kad Slovakijos Respublika vis dar turi abejonių dėl 1 kategorijos NGM gautų augalų, visų pirma dėl to, kad pagal reglamento projektą neleidžiama ženklinti 1 kategorijos NGM gautų augalų ir jų produktų visoje gamybos grandinėje, tokiu būdu apribojant vartotojo teisę priimti informacija pagrįstą sprendimą, **Slovakijos Respublika nusprendė balsuoti prieš reglamento projektą.**

Komisija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Europos Komisija pakartoja, kad yra visapusiškai įsipareigojusi apsaugoti vidaus rinkos veikimą ir augalų selekcijos sektorių, visų pirma mažąsias ir vidutines įmones (MVĮ).

Šiuo tikslu, laikydamosi kompromisinio susitarimo nuostatų, Komisija primena šias į tekstą, kurį Taryba turi priimti kaip savo poziciją per pirmąjį svarstymą, įtrauktas priemones:

1. Komisija atidžiai stebės NGM reglamento poveikį Europos sėklų sektoriaus MVĮ, siekdama išvengti NGM gautų augalų kūrimo, visų pirma jų patentavimo, neigiamo poveikio augalų selekcijos rinkai, pavyzdžiui, MVĮ atskirties.
2. Komisija prižiūrės, kaip rengiamas elgesio kodeksas, kuris bus parengtas kuo greičiau ir ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki reglamento taikymo pradžios.
3. Komisija įvertins licencijavimo platformų veikimą ir jų naudojimą sėklų sektoriuje, kad būtų užtikrintas patentų skaidrumas ir sudarytos palankesnės sąlygos MVĮ gauti licencijas sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis.
4. Komisija užtikrins, kad MVĮ galėtų gauti paramą ir konsultacijas su augalais susijusiais patentų klausimais, kad būtų subalansuoti įvairių augalų selekcijos rinkos dalyvių santykiai.
5. Komisija vykdys visas savo pareigas teikti ataskaitas, įskaitant kas penkerius metus teikiamą reglamento įgyvendinimo ataskaitą (32 straipsnio 1 dalis), reglamento poveikio vertinimą (32 straipsnio 3 dalis), NGM gautų augalų patentavimo praktikos poveikio vertinimą (31 straipsnio 4 dalis) ir kas penkerius metus teikiamą elgesio kodekso veikimo ataskaitą (30 straipsnio 7 dalis).

6. Atlikdama vertinimą pagal 31 straipsnio 4 dalį, Komisija apsvartys, ar tikslinga atnaujinti arba papildyti jos aiškinamąjį pranešimą 2016/C 411/03 dėl tam tikrų Direktyvos 98/44/EB dėl teisinės biotechnologinių išradimų apsaugos straipsnių. Visų pirma Komisija įvertins, ar būtų tikslinga ir teisiškai įmanoma toliau tikslinti ir aiškinti su augalų genetinė informacija susijusių išradimų patentabilumo kriterijus, iš esmės biologinių procesų sąvoką ir tos direktyvos 12 straipsnyje nustatytas privalomo abipusio licencijavimo sąlygas, nedarant poveikio direktyvoje numatytai teisei sistemai ir visapusiškai laikantis ES tarptautinių įsipareigojimų.

7. Jei sistema neveikia sklandžiai, visų pirma MVĮ atžvilgiu, Komisija prireikus apsvartys galimybę nustatyti privalomas sąlygas ar apsaugos priemones, kurios būtų įtrauktos į 31 straipsnio 10 dalyje numatytą peržiūros nuostatą, visapusiškai laikantis ES tarptautinių įsipareigojimų.
